

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve (alcím, ha van): A művészet intézményrendszere és szociológiája				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Földi Eszter földi.eszter@mome.hu				
Kód: [a titkárság tölti ki]	Kapcsolódó tanterv: DK BA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 4	Kredit: 5	Tanóraszám: 4 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: [a titkárság tölti ki]	Típus: (szeminárium/előadás/gyakorlat/konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): nincs				
<i>A kurzus célja és alapelvei:</i> A tantárgy a művészeti intézményrendszer kialakulásával, történetével, működésével, a rendszeren belüli elemek kölcsönhatásaival foglalkozik a hazai szcénában. A tantárgy célja, hogy módszereket adjon az intézményrendszer megismeréséhez, vizsgálatához, kontextusainak feltárásához, segítse a művészet, a művészek és a művészeti intézmények társadalomban elfoglalt helyének, szerepének és hatásának megértését.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): <i>Tudás:</i> Tájékozódás a kortárs kultúra intézményrendszerében, és annak történeti előzményeiben. Ismeretek a kulturális és művészeti jelenségek vizsgálati módszereiről, technikáiról. A képzőművészet és design nyilvánosságának, működési struktúráinak, kontextusának ismerete. <i>Képesség:</i> A design, a művészetek, média és építészet által felvetett problémák felismerése az intézményrendszer kontextusában. Kritikai gondolkodás, a kultúra társadalmi vonatkozásainak megértése, komplex jelenségek átlátása, kezelése. A tervezői és művészeti közeg szereplőinek gondolkodásának megértése. <i>Attitűd:</i> Kooperációs készség a közös munkában, kutatásban. Nyitottság más szakterületekkel való együttműködésre és közérthető kommunikációra azok szereplőivel. Tudatosan gondolkodik munkájának társadalmi vonatkozásairól. Törekszik szakmája etikai normáinak betartására. <i>Autonómia és felelősségvállalás:</i> Szakmai felelősségvállalással tekint a feladataira, a vizsgálandó problémákhoz nyitottan viszonyul, a témához kapcsolódó eredményeket ismeri, azokat tiszteletben tartja, és saját eredményeit autonóm módon illeszti bele. A szakmai etikai követelményeket tiszteletben tartja.				
<i>A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. A művészeti intézményrendszer fogalma. Történeti bevezető I.: a magyar művészeti intézményrendszer kezdetei: 1839-1945 2. Történeti bevezető II.: a magyar művészeti intézményrendszer 1945-1990 között, az intézményrendszer a rendszerváltozás után 3. Az iparművészet és design intézményrendszere 4. A múzeumok válsága: New Museology, kritikai muzeológia 5. Múzeumok Budapesten 6. Múzeumok vidéken 7. Kiállítóhelyek gyűjtemény nélkül. A velencei biennálé 8. Kortárs színtér: forprofit intézmények 9. Kortárs színtér: eltérő modellek – nonprofit intézmények				

10. A finanszírozás rendszere, „segédintézmények”, állami intézmények
11. Látogatás külső intézményben
12. Látogatás külső intézményben
13. Az egyéni kutatások hallgatói prezentációja – SLKÖ első fordulója

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus két részből áll, két különböző oktatóval. A művészet intézményrendszere 80 perces előadás, a fenti témák ismertetésével és megbeszélésével. Az előre kiadott olvasnivalókat az órán beszéljük meg.

A kurzus során két alkalommal külső helyszínre, intézményekbe látogatunk.

A kurzus a Stefan Lengyel Kiválósági Ösztöndíjhoz rendelt. A kutatási tervet kötelező jelleggel a SLKÖ első fordulóján prezentáció formájában kell bemutatni.

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük:

Az órák 80 percesek, formájuk klasszikus előadás, az órán elhangzottakat közösen értékeljük, megbeszéljük.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A hallgatók elolvassák a kiadott szövegeket, az előadások során aktívan közreműködnek ezek megbeszélésében, illetve az órán is aktívan vesznek részt. A kurzus végén írásban számolnak be a tanultakról. A kurzus végén egy előre egyeztetett témából dolgozatot készítenek, amely egyben a Stefan Lengyel Kiválósági Ösztöndíjra beadott kutatási tervük is.

A tanulás környezete:

Tanterem, néhány alkalommal külső helyszín.

Értékelés:

Az értékelés az írásbeli felelet, valamint a beadott dolgozat eredménye, az olvasott szövegekkel kapcsolatos aktivitás, illetve az órai aktivitás alapján történik.

Teljesítendő követelmények:

A félév végi aláírás feltétele az órák látogatása. Az elfogadott hiányzás az SZMSZ szerint meghatározott három alkalom. Feltétel továbbá az írásbeli felelet megírása, a beadandó dolgozat elkészítése, és a kiadott olvasmányok időre történő elolvasása.

A félév végi aláírás feltétele a SLKÖ első fordulóján való megjelenés és prezentálás.

Értékelés módja:

Öt fokú skálán, 1-5 érdemjegyig.

Az értékelés szempontjai:

A dolgozat eredménye, a beadott dolgozat, az elolvasott szövegekkel kapcsolatos beszélgetésekben való aktív közreműködés, illetve az órai aktivitás.

Az érdemjegy kiszámítása:

Írásbeli felelet: 40 %

Beadott dolgozat: 20 %

Olvasott szövegek megbeszélésében való részvétel, órai aktivitás: 20 %

Kötelező irodalom:

Szovoba Dománszky Gabriella et al.: A képzőművészet intézményei és nyilvánossága 1840–1870. In: Sisa József (főszerk.): A magyar képzőművészet a 19. században. Képzőművészet. A magyarországi művészet története 5/2. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont – Osiris Kiadó, Budapest, 2018. 251-303.

Székely Katalin, Turai Hedvig sz.: *Helyszíni szemle. Fejezetek a múzeum életéből*. Budapest, Ludwig Múzeum, 2012.

Róka Enikő: Kritikai muzeológia. Az antropológia és a képzőművészet felől. Műértő, 2021. szeptember-október. 6. <https://cdn.hvgblog.hu/amu/archive/m2021092.pdf>

Ajánlott irodalom:

Pataki Judit (szerk.): *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006.

Gócza Anita: "Nem biennálékat szeretnénk csinálni". OFF nagyinterjú I-II. *Artportal*, 2017.02.08., 2017.02.09. <https://artportal.hu/magazin/nem-biennalekat-szeretnenk-csinalni-off-nagyinterju-i/>
<https://artportal.hu/magazin/nem-biennalekat-szeretnenk-csinalni-off-nagyinterju-ii/>

Sinkó Katalin: *Nemzeti Képtár. A Magyar Nemzeti Galéria Évkönyve, 2008 – Annales de la Galerie Nationale Hongroise 2008/Volume XXVI. No. 11. „Emlékezet és történelem között”*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008.

Fitz Péter – Mattyasovszky Péter: *A mecénás főváros – A fővárosi Képtár. Kiállítási katalógus*. Budapesti Történelmi Múzeum, Budapest, 2014.

Aknai Katalin-Merhán Orsolya: *Belső zsűri. A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának története 1958–1978*. In: Hans Knoll: *A második nyilvánosság. Enciklopédia Kiadó, Budapest, 2002. 200-225.*

Romváry Ferenc: *A Janus Pannonius Múzeum*. In: Romváry Ferenc: *Romváry Ferenc, a képtár csináló. Curriculum vitae*. Szerzői magánkiadás a Kieselbach Galéria támogatásával, Budapest, 2017. 28-50.

Ernyey Gyula: *Iparművészet és design*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2022.

Mélyi József: *Régi dilemmák kora*. *Artportal*, 2015.12.23. <https://artportal.hu/magazin/regi-dilemmak-kora-intezmenyi-korkep-2015-vegen/>

Nagy Kristóf: *Kortárs bizonytalanság. Az FKSE útja a rendszerváltástól a végveszélyig*. *Tranzitblog.hu*, 2018.01.31. <http://tranzitblog.hu/kortars-bizonytalansag-az-fkse-utja-a-rendszervaltastol-a-vegveszelyig/>

Kovalovszky Márta: *Harap utca 3. Városi Képtár – Deák Gyűjtemény, Székesfehérvár, 2013.*

Berecz Ágnes: *A kilencvenes évek művészetének diszkrét bájai*. *Balkon*, http://www.balkon.hu/archiv/balkon_2002_1_2/02berecz.html

Róka Enikő: Kritikai muzeológia. Az antropológia és a képzőművészet felől. Műértő, 2021. szeptember-október. 6. <https://cdn.hvgblog.hu/amu/archive/m2021092.pdf>

Székely Katalin, Turai Hedvig sz.: *Helyszíni szemle. Fejezetek a múzeum életéből*. Budapest, Ludwig Múzeum, 2012.

Bódi Kinga: *Úszó tárlatok. Zárógondolatok a beszélgetés-sorozathoz*. *Balkon*, 2017/9. 4-9. https://drive.google.com/file/d/1W8utuo9QZ0CrZKrZRP3dZo_G4-PcXWzA/view

Foster Hannah Daisy et al.: *Részvétel és együttműködés*. In: Frazon Zsófia sz.: *NYITOTT MÚZEUM... Részvétel, együttműködés, társadalmi múzeum*. Budapest, Néprajzi Múzeum, 2018. 126-141. http://nyitottmuzeum.neprajz.hu/szocikkek/reszvetel_egyuttmukodes

Egyéb információk:
Máshol, vagy korábban szerzett tudás elismerése (validációs elv): Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól
Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: Konzultáció: kedd 15:00–15:30 előzetes egyeztetés alapján, illetve emailben